

FAT fake
nerd
boring
geek
ugly
weak
wannabe

easy/oser
bimbo
loser
weirdo
STUPID
NO LIFE
freak

Cyberbullying (online bántalmazás)

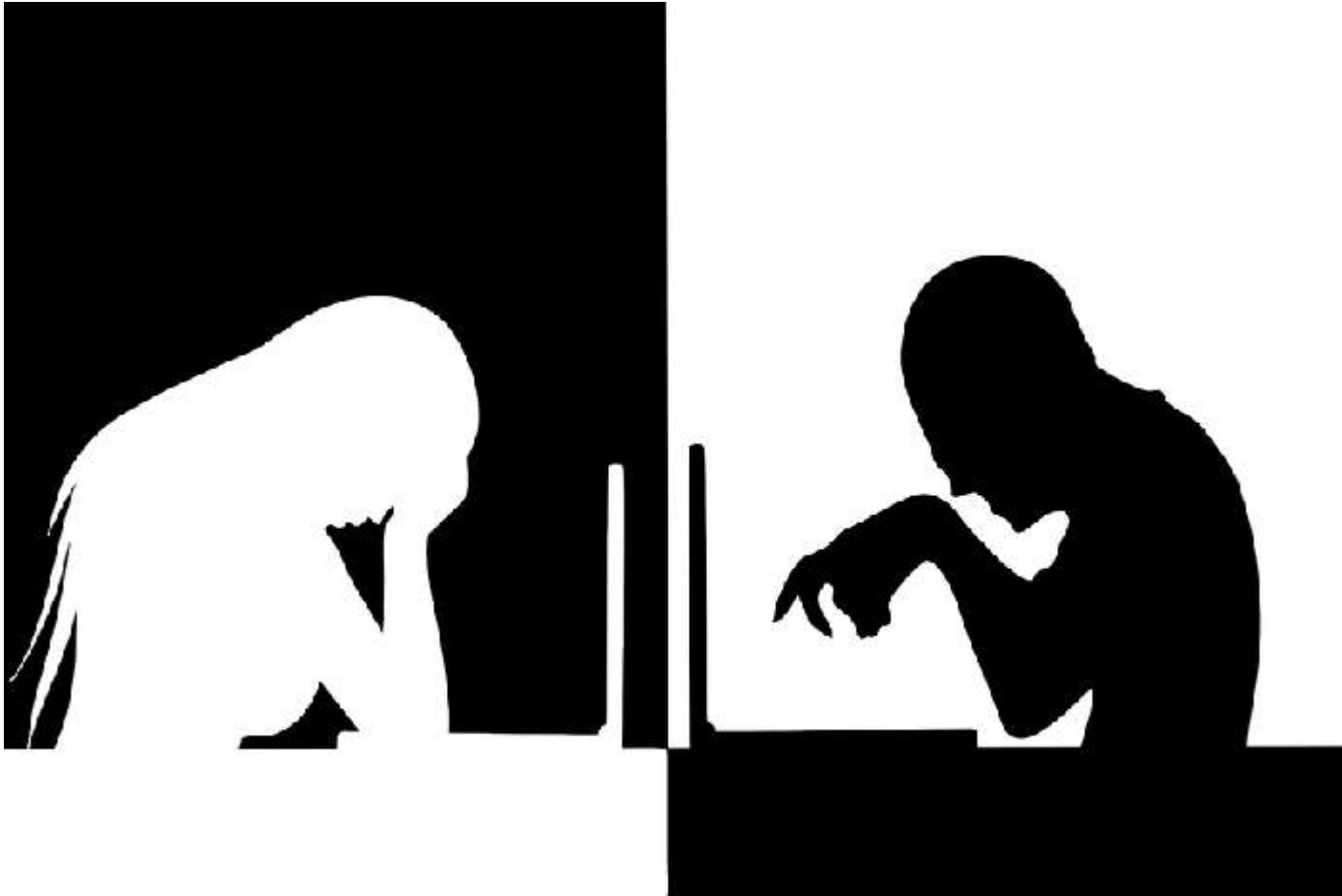
az elektronikus kommunikációs technológiák használatát jelenti, olyan, egy másik személy ellen irányuló szándékos, ismételt, vagy sokak ellen (széles körben) kifejtett magatartást, amelynek eleme a kegyetlenség és az érzelmi terror

Az áldozat megközelítőleg csak az esetek felében tudja, hogy ki az elkövető. A cyberbullying nem minden típusa egyformán nyugtalanító vagy veszélyes. A személytelen kommunikáció során az elkövetőnek nem kell vállalnia az “arcát”, hiszen az áldozat közvetlenül nem látja és nem hallja őt, ezért az elkövető agresszív, támadó magatartásának nem állják útját a személyes kommunikáció során működő gátlások.

Az elektronikus kommunikáció során a felek nem mindig képesek szavaik vagy tetteik (negatív, támadó) hatását felmérni, hiszen a célszemély nem látható, és az elkövető maga is láthatatlan. Ez növeli a támadó viselkedés kockázatát.

Az online bántalmazásnak nincs egyetlen jól
azonosítható oka

cyberbullying

- **Flaming** („lángháború”) Online veszekedés dühös és trágár nyelvezet használatával, illetve - sokszor nem az adott témába vágó -, támadó jellegű hozzászólások küldése valakiről nyilvános fórumra.
- **Harrassment** (támadás-sorozat) Bántó, igaztalan üzenetek küldése online.

cyberbullying

- **Denigration** (befeketítés) Kegyetlen, a hírnév rontására alkalmas pletykák vagy szóbeszéd küldése, kipoztolása, terjesztése valakiről
- **Exclusion** (kiközösítés) Az online közösség egy tagjának a csoportból való kirekesztése.
- **Impersonation** (személyiséglopás) Az elkövető egy másik, létező személy online profiljában jelenik meg, és hírnevének rontására alkalmas üzeneteket küldözget a nevében

cyberbullying

- **Outing** (kibeszélés) - titkok, pletykák vagy egyéb személyes információk engedély nélküli megosztása másokkal.
- **Trickery** („trükközés”, becsapás) Személyes adatok csalással, megtévesztéssel történő megszerzése valakitől, majd ennek az információnak, adatnak a megosztása a közösséggel.
- **Cyberstalking** (online zaklatás) Az áldozat online szokásainak megfigyelése, folyamatos figyelemmel kísérése és támadó jellegű kijátszása

cyberbullying

- **Cyberthreats** (online fenyegetések) Olyan, közvetlen fenyegetések vagy nyugtalanító kijelentések, amelyekből úgy tűnik, hogy a szerző érzelmileg felkavart, és fontolgatja, hogy valaki mást, vagy magát bántja, illetőleg öngyilkosságot követ el.
- **Sexting** (szexting) A szó a „text” (szöveg) és a szex szavak összevonásával jött létre. A kifejezést olyan helyzetekre használják, amelyekben az elkövető szexuálisan provokatív és saját maga által készített meztelen vagy félig meztelen képeket vagy nyíltan szexuális tartalmú szöveget küld el online valakinek. A legnagyobb figyelmet a meztelen képek küldése kapja, mert az ilyen felvételek további, széleskörű terjesztése sokkal valószínűbb, és a fiatalokat nagyobb kockázatnak teszi ki.

Az internet: a tapasztalatszerzés és a szocializáció nélkülözhetetlen környezete

- Barátokkal, ismerősökkel való kapcsolattartás
- Információk keresése
- Tanulásra

Online bántalmazás

- Az online bántalmazás bármikor megtörténhet, amikor az áldozat és az elkövető is online módban van. Az elkövető *bárhonnan* elérheti az áldozatot.
- Az online bántalmazók egymásnak ismeretlenek vagy *látszólag ismeretlenek*.
- Az online bántalmazó által felhasznált tartalom a világ minden részéről elérhető. A kipoztolt kommentet, képet vagy videót potenciálisan *sok millió ember láthatja*.

Online bántalmazás

- A virtuális bántalmazó általában olyat tesz, amit a valós életben nem merne megtenni, ha nem élvezné az elektronikus berendezés „védelmét”.
- Az online bántalmazó kihasználja a *feltételezett láthatatlanságot*, amelynek segítségével kifejezésre juttatja hatalmát és dominanciáját (fontos: minden számítógépen maradnak nyomok, amelyeket a rendőrség azonosíthat).
- A bántalmazó *nem szembesül közvetlenül tettének virtuális következményeivel* amely különösen hátráltathatja az áldozat szenvedésének empátikus megértését. Nem érvényesül a következményekkel való szembesülés közvetlen visszatartó ereje.

Online bántalmazás

- Az online bántalmazás során *elszemélytelenedési folyamatok* tapasztalhatók. A következmények felismerése nem várható el spontán módon: azt a közösség tagjai kell, hogy *elmagyarázzák* a virtuális avatároknak vagy alteregóknak.
- Az online térben a való életben *kevés közösségi befolyással bíró áldozat is bántalmazóvá* válhat, még a saját bántalmazójával szemben is.
- Az online bántalmazás esetén a *nézők lehetnek passzívak vagy aktívak* (részt vehetnek a virtuális bántalmazásban). Az áldozat szinte soha nem fordul felnőtthöz, szégyenérzete miatt, vagy mert fél a lehetséges következményektől (pl. eltiltják a számítógép-használatától), vagy mert alábecsülte a bántalmazás lehetséges következményeit.

Online csapdák

- ***Nem lát senki:*** a vélt láthatatlanság vagy névtelenség eloszlatja a lebukással kapcsolatos félelmeket, amely ha bekövetkezik, a közösség rosszallását vonná maga után vagy (más) büntetéssel járna.
- ***Nem látlak:*** a kézzelfogható visszajelzések hiánya online cselekményeknél akadályozza annak felismerését, hogy bizonyos magatartások káros következményekkel járhatnak.
- ***Ki vagyok én? (az identitás felfedezése):*** a tizenévesek közösségi hálókön fenntartott profilja a saját fejlődő identitásuk felfedezésének nyilvános színtere lett. Ez kompromittáló tartalmak közzétételéhez vezethet.

Online csapdák

- ***Szexi vagyok? (nemi érés):*** a tizenévesek olyan kultúrában fedezik fel fejlődő nemiségüket, amely a provokatív szexualitást ösztönzi. Ez arra sarkallhatja őket, hogy utánozzák a provokatív példát, amellyel a reklámok és a szórakoztató médiumok bombáznak.
- ***Mindenki csinálja (online szociális normák):*** az online gátlások megszűnéséhez és a tizenévesek „falkaviselkedéséhez” vezető tényezők kombinációja olyan online közösségi normák kialakulását segítheti elő, amelyek ösztönzik a felelőtlen viselkedést.
- ***Ha ez lehetséges, akkor biztos nem rossz:*** azt gondolják, hogy csak azért, mert valamit könnyű megtenni, az már rendben is van.

Online csapdák

- ***A szerelem keresése:*** az online közösségekben szerelmi kapcsolatot kereső tizenévesek olyan dolgokat tehetnek, amelyek nem a megfelelő célzatú figyelmet vonzzák magukra.
- ***Milyen messzire mehetek el? (kockázatkedvelő viselkedés):*** a fiatalok mindig feszegetik a határaikat, mert így tanulják meg, hogy hol is húzódnak azok. Az online kockázatkereső viselkedés azonban minden bizonnyal a kockázatvállalás biztonságosabb módja, mint sok alternatíva a valós világból.

A diák

Az **online** bántalmazást elszenvedő diák valószínűleg nem fogja fel, milyen káros következményei lehetnek az őt ért támadásnak és úgy gondolja, hogy normális, ha ilyen támadások érik. Lehetséges, hogy ugyanolyan, erőszakos formában reagál az offenzív üzenetekre, és ezzel az erőszak ördögi körébe kerül.

A kortársak

A kortársak az esetek többségében ugyan tanúi a kiközösítésnek, bántalmazásnak, de nemtörődömségből, lustaságból vagy egyszerűen csak mert élvezik a helyzetet, nem tesznek semmit az áldozat védelmében.

Lehetséges, hogy félelemből nem avatkoznak be, mert tartanak attól, hogy őket is kiközösítik, megbélyegzik vagy bosszút állnak rajtuk. Lehetséges, hogy azért nem avatkoznak be, mert alábecsülik az elszenvedett sérelmet, a következmények súlyát. Az azonban majdnem mindig bizonyos, hogy nem rendelkeznek eszközkészlettel a kényes online helyzetek feloldására.

A felnőtt – pedagógus, iskolavédő - szerepe

- A már bajba került gyerekek segítése. Ennek keretében az áldozat(ok)nak azonnali segítséget nyújt (nagy a valószínűsége ugyanis, hogy az iskola észleli először a problémát), illetve másokat megakadályoz az elektronikus kommunikációs eszközök helytelen használatában.
- A másik feladat a gyerekek és környezetük (szülők) tájékoztatása és a figyelemfelhívás a zavarkeltő, megalázó, bántalmazó online magatartások jelentőségére. Fel kell hívni a tanulók figyelmét az online cselekmények büntetőjogi megítélésére is, például arra, hogy a „viccelés” zaklatásnak és személyes adattal visszaélésnek minősülhet. Mindehhez társulnak a cselekmények társadalmi, közösségi vonatkozásai, nevezetesen hogy mások titkainak kifürkészése, mások megalázó helyzetbe hozása vagy kiközösítése nem hozza meg a várt megbecsülést és népszerűséget a kortársak között.

A felnőtt – pedagógus, iskolavédő - szerepe

A pedagógusoknak egyfajta **viszonyulási pontként** közvetítő, illetve referencia szerepet kell betölteniük: ők azok, akiktől a gyerekek tanácsot kérhetnek, illetve akikhez bármilyen online probléma esetén fordulhatnak. Hogyan tegyék ezt? Elsődleges a stigmatizálás elkerülése. A gyerekek azért nem keresik fel a felnőtteket a problémáikkal, mert attól tartanak, hogy otthon „megbüntetik” őket például úgy, hogy eltiltják a számítógép- vagy a mobilhasználatától. Az iskolában attól tarthatnak, hogy mivel bajba keveredtek, iskolai szankciója lesz rossz magaviseletüknek: intőt kapnak, vagy a többiek előtt megszégyenítik őket. Fontos, hogy a gyerek megértse és elhiggye, hogy a tanár ismeri az online visszaélés formáit és elismeri az azokkal okozott sérelem jelentőségét. Ugyanakkor fel kell készülni arra is, hogy az ilyen helyzetekbe beavatkozó pedagógus maga is áldozattá válhat. Ám **minden nehéz helyzetből van kiút**, és a történetek tudomásul nem vétele vagy a sérelem bagatellizálása, lebecsülése nem fog segíteni, sőt, bizonyos esetekben mélyíteni fogja a problémát. El kell mondani a gyerekeknek, hogy bizonyos magatartásokkal bűncselekményt valósítanak meg. Valamely fénykép vagy képfelvétel engedély nélküli felhasználása például személyes adattal visszaélés, ha pedig gyermekkorúról szexuális vagy hiányos öltözetű képet tesznek közzé, az gyermekpornográfiának (tiltott pornográf felvétellel visszaélésnek) minősül, még akkor is, ha gyermek teszi azt közzé vagy hozza nyilvánosságra. Ugyanakkor néha nagyon vékony a mezsgye a legális és az illegális online magatartások között. Mivel az online közösségi etikett még kialakulóban van, arra a kérdésre, hogy mi minősül illegálisnak és mi tekinthető még megtűrt, jöllehet káros magatartásnak online, néha csak a jog képes választ adni.

Hová fordulhatunk?

- www.internethotline.hu : mint minden Európai Unió országban, Magyarországon is rendelkezésre áll egy olyan online felület, amely a jogellenes és a káros online tartalmak bejelentésére szolgál. A felületen lehetőség van a tematikusan felsorolt illegális és káros tartalmak, valamint zavaró magatartások (így pl. az online zaklatás, megfélemlítés, fenyegetés) bejelentésére is. A hotline rövid időn belül (24 óra) kivizsgálja az elküldött bejelentéseket, és bűncselekmény gyanúja esetén továbbítja azokat a rendőrségre.

Hová fordulhatunk?

- **Kékvonal.hu:** A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány 24 órás telefonos, illetve online lelkisegély szolgálat, ahol civilek és szakemberek várják minden korosztály jelentkezését gyakorlatilag bármilyen lelki panasszal, amely gyerekeket érint. A beszélgetések anonimek, és kifejezetten a gyerekek lelki jólétét célozzák. A szervezet szükség esetén tovább irányítja a betelefonálót a megfelelő szervezethez vagy szakemberhez, ha az adott beszélgetés nem elegendő a probléma elhárítására.

Hová fordulhatunk?

- A szexuális zaklatás, bántalmazás áldozatainak és környezetének bejelentéseit az **ESZTER Alapítvány** is fogadja. Az ESZTER Alapítvány jelenleg az országban az egyedüli olyan szervezet, amely célzottan a szexuális visszaélés és erőszak áldozatainak rehabilitációját látja el teljes körűen – egyéni pszichológiai tanácsadással, pszichoterápiával, jogi segítségnyújtással és közösségi intervenciós programokkal. Weboldala: www.eszteralapitvany.hu.

Hová fordulhatunk?

- Helyi **rendőrség** elsősorban a bűncselekmények felderítésével foglalkozik a hozzá beérkező feljelentések alapján. A jogellenes cselekményeket be lehet jelenteni a lakossághoz közelebb álló, fent részletesen bemutatott internethotline.hu weboldalon is.
- A **Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat** magyar egyesülete a biztonságos internethasználat terén elsősorban oktatási és ismeretterjesztési tevékenységet végez. (<http://www.ngysz.hu/>) Az internetes veszélyek megelőzésére szolgáló programok első lépése általában a szervezet által koordinált oktatók iskolai rendezvényekre való meghívása. Az oktatók szívesen konzultálnak bármilyen, az internet biztonságával összefüggő kérdésben.

Bullying prevenciós program

- ***Az iskolai szintű intervenciós programok*** arra valók, hogy általánosan pozitív iskolai környezetet teremtsenek a biztonságos és hatékony tanulás érdekében. A programban a teljes iskolai populáció részt vesz. A cél a kortársak között, az iskolában és az iskolán kívül előforduló bullying típusú viselkedések minimálisra csökkentése (ideális esetben megszüntetése), az új problémák kialakulásának megelőzése, és összességében jobb kortárs kapcsolatok teremtése.
- ***A rendszer-szintű intervenció*** olyan adminisztratív elemeket tartalmaz, mint amilyen az anonim és önkéntes kérdőívek kitöltése a diákok által. Célja a jelenség iskolai és azon kívül megvalósuló típusainak és volumenének felmérése, egy iskolai koordináló bizottság létrehozása a BPP és más prevenciós programok megtervezésére és megvalósítására, a pedagógusok és a szülők számára konfliktuskezelési tanácsadás biztosítására, a szupervízió elősegítésére, az iskolai szabályzatok (pl. a fent említett magatartási, etikai kódexek) bevezetésére, valamint a szülői közreműködés ösztönzésére.

Bullying prevenciós program

- Be kell iktatni a tanrendbe az online bántalmazási esetek megismertetését. Ennek keretében hatékony közösségi készségeket és konfliktus-feloldási technikákat kell tanítani a gyerekeknek, amelyek magukban foglalják különösen a döntéshozatali mechanizmusok fejlesztését, a **problémamegoldó készség** kialakítását és online környezetre adaptálását, az online kommunikáció fejlesztését, és az alapvető közösségi normák (tisztelet, türelem, elfogadás) elsajátítását.
- Ki kell dolgozni speciálisan az online bántalmazás megelőzését és kezelését célzó iránymutatókat, szakmai protokollokat.
- Fejleszteni kell a saját osztályterem közösségi légkörét.
- Meg kell tanítani a kamaszoknak, milyen formában reagáljanak az online bántalmazásra, milyen szinten vonódjanak bele a konfliktusokba, és mikor kell azokat figyelmen kívül hagyni.
- Meg kell tanítani a gyerekeknek, mennyire fontos az, hogy akik a bántalmazást észlelik, arról tudomást szereznek, azok ne hallgassanak, hogy segítsék az áldozatot és jelentsék, amit tapasztaltak.
- Bátorítani kell a kamaszokat

Bullying prevenciós program

- Bátorítani kell a kamaszokat arra, hogy önállóan is próbálják megakadályozni az online konfliktusok eldurvulását, és fel kell vértetni őket olyan eszköz- és szerepkészlettel (szerepjátékok), amelyek segítségül hívhatók az online bántalmazás különböző eseteiben, általánosan pedig az internethasználat biztonságosabbá tételére.
- A szülőkkel együttműködve folyamatosan „képezni” kell a gyerekeket az önkontroll, valamint az empátia és az altruizmus fejlesztése terén.
- Individuális, egyére szabott intervenciós terveket kell készíteni olyan gyerekek számára, akik elkövetőként vagy áldozatként (esetleg mindkét szerepben) belevonódtak valamilyen bántalmazási, illetve online bántalmazási eseménybe.
- Támogatni kell a (valóságos és potenciális) áldozatokat a sérelem fogalmának tágításával, annak megismertetésével, fel kell vértetni őket lehetséges megoldási forgatókönyvekkel és képességekkel az esetek megelőzése és a hatékony válaszadás érdekében.
- Fel kell deríteni, mi áll az online bántalmazás(ok) hátterében.
- Az iskolai programokon elő kell segíteni (szerepjátékokkal, beszélgetésekkel, vetélkedőkkel stb.) olyan képességek kifejlesztését, mint amilyen például az empátiás készség, amelyek segítségével az elkövető közelebb jut az általa okozott sérelem természetének átéléséhez, megértéséhez, és amelyek hozzájárulhatnak a pozitív viselkedésminták adaptálódásához.

Az online bántalmazás felderítése és megoldása

A **BIZALOM** (a gyerek akkor fog megnyílni):

ha nem fél a felnőtől,

ha érzi a védelmet,

ha segítséget lát benne,

ha hisz neki.

